

מילות קישור

סוג הקשר (הקשר הלוגי)	מילות הקישור
הוספה	ו, גם, וכן, כמו-כן, נוסף לכך, בנוסף, יתר על כן, זאת ועוד, יתרה מזאת
ניגוד והסתייגות	לעומת זאת, אך, אבל, אולם, עם זאת, אלא, בניגוד ל..., ואילו, למרות
סיבה ותוצאה	סיבה : כי, בשל, בגלל, מפני ש..., מכיוון ש..., מאחר ש..., הואיל ו..., היות ש..., משום ש..., עקב, בעקבות תוצאה : כתוצאה מ..., לכן, על כן, משום כך, לפיכך, כתוצאה מכך, בשל כך
מטרה, תכלית	חיוב : כדי, על מנת, לשם, למען, במטרה ש, בשביל, במטרה ל... שלילה : כדי שלא, פן, שמא
זמן	בזמן, לפני, לאחר, כש..., כאשר, לאחר ש..., לפני ש..., לאחר מכן, במהלך, כעבור, באותה העת
תנאי	אם, לו, אילו, במקרה של, בתנאי ש...
הסבר והבהרה	כלומר, דהיינו, זאת אומרת, פירושו של דבר

מילות קישור - תרגול

הקיפו את מילת הקישור החסרה במשפט וכתבו את הקשר הלוגי שהיא מבטאת.

דוגמה: יהלי לא הגיעה לפעולה בצופים _____ חלתה בשפעת.
א. לכן ב. בנוסף ג. משום ש ד. תפקיד מילת הקישור: סיבה

1. אורן היה חולה, _____ לא הצטרף לטיול.
א. כי ב. אבל ג. לכן ד. תפקיד מילת הקישור: _____
2. מיכל לא הכינה את שעורי הבית _____ לא הבינה את הנלמד בשיעור.
א. מפני ש ב. אך ג. משום כך ד. תפקיד מילת הקישור: _____
3. קניתי את הנעליים _____ לא היה ברשותי הסכום הנחוץ.
א. יתרה מזאת ב. אבל ג. כי ד. תפקיד מילת הקישור: _____
4. הנגר היה עסוק _____ לא הספיק לבנות את השולחן שביקשתי.
א. כדי ב. אבל ג. לכן ד. תפקיד מילת הקישור: _____
5. _____ אצליח בכל המבחנים במחצית זו, אבא יקנה לי אופניים חשמליים.
א. בגלל ב. אם ג. וכן ד. תפקיד מילת הקישור: _____
6. התלמידים אספו כסף _____ לקנות מתקני שעשועים לחצר ביה"ס.
א. כדי ב. בשל ג. בנוסף ד. תפקיד מילת הקישור: _____
7. עומר חשש לאחר לטיסה _____ הוא תמיד מתקשה לעמוד בלוח זמנים.
א. בעקבות ב. לעומת זאת ג. משום ש ד. תפקיד מילת הקישור: _____
8. בשדות הפרחים נבלו _____ שרר חום כבד.
א. מכיוון ש ב. בשביל ג. אבל ד. תפקיד מילת הקישור: _____
9. _____ עומס מבקרים הכניסה לשמורה נסגרה.
א. כדי ב. בשל ג. בנוסף ד. תפקיד מילת הקישור: _____
10. _____ נשיג את מלוא הנקודות, נקבל את הפרס.
א. לעומת זאת ב. אם ג. מפני ש ד. תפקיד מילת הקישור: _____

א. ציינו את הקשר הלוגי של מילות הקישור .

1. **למרות** שה"טיטניק" נחשבה לאונייה הבטוחה ביותר בהשוואה לאוניות נוסעים אחרות, היא שקעה במצולות **עקב** שורה של מחדלים.
הקשר הלוגי של מילות הקישור: _____
2. **לאחר** שהפורטוגלים גילו את מערב אפריקה במאה ה-15, הם הביאו משם את ראשוני העבדים **כדי** למוכרם במטעים, שביבשת אמריקה.
הקשר הלוגי של מילות הקישור: _____
3. האירופים נזקקו לתבלינים שהובאו מאסיה, **מפני ש**הם שימשו לשימור הבשר.
הקשר הלוגי של מילות הקישור: _____
4. כתבתי מכתב תודה למנהלת השכבה, **כמו כן** שלחתי עותק למנהלת.
הקשר הלוגי של מילות הקישור: _____
5. **אם** אשכחך ירושלים, תשכח ימיני.
הקשר הלוגי של מילות הקישור: _____
6. לאחרונה גברה המודעות בצבא לשמירה על כללי הזהירות **כדי** למנוע אסונות הנגרמים מרשלנות, **למרות זאת** עדיין מתרחשות, לצערנו, תקלות.
הקשר הלוגי של מילות הקישור: _____
7. מה אתה מעדיף כדורגל **או** כדורסל?
הקשר הלוגי של מילות הקישור: _____
8. אנשים קטפו פרחי בר, **וכתוצאה מכך** נשקפה סכנת הכחדה לפרחים.
הקשר הלוגי של מילות הקישור: _____
9. **על אף** דבריו הקשים ידענו שכוונתו הייתה טובה, **ולכן** נענינו לבקשתו.
הקשר הלוגי של מילות הקישור: _____
10. חברי הקבוצה התאמצו לזכות בתחרות, **אך** נכשלו בשל חוסר ניסיונם.
הקשר הלוגי של מילות הקישור: _____

טיק טוק - לא מה שחשבתם!

מעובד על פי כתבה שפורסמה ב mako דצמבר 2019

קראו את הכתבה וענו על השאלות שבסופה.

פסקה א הרשת החברתית "טיק טוק" מגיעה היישר מסין ומאפשרת למשתמשים לייצר קליפים מוזיקליים קצרצרים לשירים מוכרים, **לכן** האפליקציה כבשה את לבבות הנערים והנערות בישראל וברחבי העולם. יותר ממיליארד משתמשים הורידו את האפליקציה, שזמינה ב-34 שפות וב-150 מדינות, והם מבליים בה יותר שעות מאשר באינסטגרם, יוטיוב ושאר האפליקציות המתחרות.

פסקה ב אפליקציית טיק טוק הסינית נמצאת כמעט בכל מכשיר סלולרי של תלמידי יסודי עד תיכון. היא מאופיינת בסרטונים קצרים של 15 שניות עד דקה, בהם הנערים עושים ליפסינק¹ ורוקדים לצלילי שירים פופולריים. כמו ברוב הרשתות החברתיות של היום, מתחיל אתגר כלשהו, המונים מצטרפים ועושים את הגרסה שלהם. עד כאן נשמע נחמד ותמים, **אלא** שהתגלתה תופעה מטרידה בה בני הנוער מעלים תכנים אלימים ומסוכנים במסווה של אתגרים.

פסקה ג מוריה ותורי, בת 14, נפצעה במהלך אתגר חדש שהגיע לרשת החברתית טיק-טוק. במסגרת האתגר נערים ונערות צריכים לביים את עצמם נופלים משולחן לצלילי שיר ברקע. ישובה על כיסא שהניחה על המיטה בלי יכולת לבלום את נפילתה, צנחה מוריה אל הרצפה - וספגה נפילה ופגיעה קשה.

פסקה ד "רציתי לביים נפילה ולא באמת חשבתי שזה יגיע למצב הזה. זה טרנד כזה שכולם עושים", סיפרה מוריה. "אני לא הייתי בשעת המעשה. היא הייתה בחדר, אני הייתי בסלון, פתאום היא באה אליי כשהיא מחזיקה את היד ובוכה שכואב לה", הוסיפה ליאת, אמה של מוריה.

פסקה ה אתגר אליים **נוסף** הוא אתגר שיימינג שבו בני נוער רצים למישהו ומעליבים אותו בפניו, מתעדים הכל ומעלים לאפליקציה. לפעמים אלה הערות על המשקל, על מראה או דברים גזעניים ופוגעניים אחרים.

פסקה ו "היו סיפורים על אנשים שנדרסו ומתו", אמרה כוכבת הרשת גל גברעם. "אני חושבת שכל הקטע של הטרנדים זה חמוד ומגניב, **אבל** צריך כללי זהירות בסיסיים".

פסקה ז בשונה מאינסטגרם, הסרטונים קופצים למשתמש בלי קשר לגילו או למי שהוא עוקב אחריו, **משום כך** להורים אין יכולת להגביל את התוכן. "זאת פעם ראשונה שאפליקציה נמצאת

¹ ליפסינק הוא מונח טכני עבור התאמת תנועות השפתיים עם קול.

בשימוש כל כך שכיח אצל קטינים ואינה עונה על החוקים לגבי פרטיות ועיצוב סביבה בטוחה לקטינים", הסביר ד"ר נמרוד קוזלובסקי, מרצה סייבר באוניברסיטת ת"א.

פסקה ח "אם אתה הורה מודאג, קודם כל תעשה את הצעד ותוריד טיק טוק", המליץ יניב ויצמן, מנכ"ל Teenk, סוכנות הפרסום לצעירים. "המעורבות ההורית בחיי הילדים היא מאוד קריטית. אל תגיד לעצמך 'עזוב, זה כבר לא הדור שלי, אני לא מבין כלום', להפך. שב עם הילד, תבין מה הוא רואה ותדאג שהוא מעלה תכנים הולמים".

פסקה ט **נוסף** לתכנים הבעייתיים החברה המפעילה את האפליקציה מעבירה נתונים אישיים של משתמשים פרטיים לשרתים מסתוריים בסין ללא אישור. **בעקבות זאת** הוגשה בתביעה ייצוגית בקליפורניה שבארצות הברית. על פי כתב התביעה, משתמשים גילו שמידע ביומטרי² נאסף מסרטונים שיצרו. **כמו כן** שיעור גדול מבין משתמשי האפליקציה היו ילדים מתחת לגיל 13, שחשפו בה מידע פרטי רגיש, כולל כתובות אימייל, שמות ובתי ספר. בתביעה נטען כי האפליקציה לא ביקשה את רשות ההורים לאיסוף המידע הזה, וכשחלקם ביקש למחוק סרטונים ומידע נוסף, האתר סירב.

פסקה י **בניגוד** להיבטים השליליים של אפליקציית טיק-טוק, בבתי הספר בארצות הברית החליטו שכדאי שלטיק-טוק יהיה ערך לימודי. בתיכונים רבים בארה"ב הוקמו מועדוני טיק-טוק. במועדונים אלו התלמידים מתאמנים על ריקודים, שירים, ומערכונים עבור האפליקציה. אפשר לראות בזה מעין מועדון דרמה מודרני. המורים נוטים לאהוב את טיק-טוק: "אפשר לראות בטיק-טוק הרבה יותר עבודת צוות". המורים פתחו משתמשים בטיק-טוק בעצמם ואפילו נותנים שיעורי בית שקשורים לאפליקציה. מורה לפיזיקה בבית ספר אחר, סיפרה שתלמידים הסבירו באמצעות סרטוני טיק-טוק את חוקי התנועה של ניוטון. **יתרה מזאת**, המורים מלמדים את התלמידים על הסכנות ברשת ומנחים אותם לחשוב באופן ביקורתי לפני שמפרסמים משהו.

² מידע ביומטרי הוא מידע על מאפיינים פיזיולוגיים או התנהגותיים של אדם מסוים הניתנים למדידה ונותרים יציבים לאורך זמן ממושך.

שאלות:

1. בדקו את פרטי תעודת הזהות של הטקסט: כותרת, תאריך ובמה (מקום פרסום) ושערו מה ניתן ללמוד מהם.

א. לפי הכותרת, במה יעסוק הטקסט? _____

ב. האם הנתונים שבטקסט עדכניים? מה סייע לכם לענות על השאלה הזו? _____

ג. לפי הבמה (מקום הפרסום), למי הטקסט מיועד? _____

2. מהי המטרה העיקרית של הכתבה? הקיפן את התשובה הנכונה.

א. להזהיר מפני תכנים מסוכנים של הטיק-טוק.

ב. לספר על היתרונות של הטיק-טוק.

ג. להסביר כיצד יוצרים סרטון בטיק-טוק.

ד. לתת מידע על הרשת החברתית, הטיק-טוק.

3. א. בפסקה ב כתוב: "תופעה מטרידה בה בני הנוער מעלים תכנים אלימים ומסוכנים במסווה של אתגרים." כתבו שתי דוגמאות מתוך הטקסט. דוגמה 1- _____

דוגמה 2- _____

4. א. ציינו שני יתרונות שיש לטיק-טוק.

יתרון 1- _____

יתרון 2- _____

ב. באיזו פסקה מצאתם את התשובה? _____

ג. איזו מילה בפסקה סייעה לכם למצוא את התשובה, ומדוע? _____

4. מה מטרתן של הערות השוליים? _____

5. א. מי הנמענים בטקסט (למי הטקסט מיועד)? _____

ב. הביאו הוכחה מהטקסט לתשובתכם בסעיף א. _____

ג. כתבו את ההמלצה שניתנה לנמענים. _____

6. בפסקה ז' מופיע ציטוט של ד"ר נמרוד קוזלובסקי, מרצה סייבר באוניברסיטת ת"א.

מהי המטרה בהבאת דבריו? _____

7. בטקסט מודגשות מילות קישור. מיינו את המילים בטבלה לפי סוג הקשר שהן מייצגות.

הוספה	ניגוד	סיבה ותוצאה

8. בפסקה י' מופיעה מילת הקישור **יתרה מזאת**.

איזו מילת קישור יכולה להחליף אותה? **הקיפו** את התשובה הנכונה.

א. בנוסף לכך ב. בניגוד לכך ג. בגלל

9. בפסקה א' מופיעה מילת הקישור **לכן**.

איזו מילת קישור יכולה להחליף אותה? **הקיפו** את התשובה הנכונה.

א. יתר על כן ב. אלא ג. משום כך

10. נסחו שני כללים לשימוש בטוח באפליקציה, על פי הטקסט ועל פי הניסיון שלכם.

כלל 1- _____

כלל 2- _____
